

rational design.

УДК 721(045)

Плоский В.О., д.т.н., проф.,
Філатова Т.О.

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРИМІЩЕНЬ БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНОГО СПОРТКОМПЛЕКСУ

У статті розглядаються проблеми проектування та реалізації багатофункціонального спортивного комплексу у мегаполісі. Можливі переваги та недоліки таких приміщень, фактори, які впливають на поєднання видів спорту. Розглядаються існуючі типи та види спорткомплексів, їх призначення та можливість поєднання у багатофункціональному спорткомплексі.

Ключові слова. Спорткомплекс, типи спортивних споруд, багатофункціональний, трансформація.

Постановка задачі. У зв'язку з складним станом економіки, недостатньою кількістю місця для будівництва, великою вартістю площі землі у містах існує проблема забезпечення різноманітних інтересів людини. Одночасно вирішити перераховані проблеми допоможе спорудження багатофункціональних споруд та приміщень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми формування спортивних комплексів розглядали такі автори як: Л. В. Аристовой, Е. Н. Барнабишвили, А. В. Бокова, Е. П. Голубевой, А. Ю. Кистяковського, В. В. Куйбишева, Н. С. Стригалевої. Проблему сприйняття вивчали наступні автори: Н. Н. Кирьянова, Р. Ортнер, Ю. Б. Борев, М. Г. Бархін. Загальний підхід та широкий огляд закордонного досвіду по формуванню багатофункціональних споруд та комплексів в структурі міста розглянут в роботах таких закордонних вчених як: Е. Цайдлера, Б. Мейтленда, Р. Виршилло, Р. Саксона.

Мета і задачі статті. У даній статті буде розглянуто комплексний підхід до реалізації використання багатофункціональних приміщень спорткомплексів.

Основна частина. В країнах СНГ займаються фізичною культурою та спортом всього 8-10%, тоді як в економічно розвинутих країнах цей показник досягає 40-60% [3]. У великому місті не дивлячись на досить високий розвиток фітнесу, не має можливості займатися іншими видами спорту, попит на які зростає. Це пов'язано з малою кількістю пропозиції на інші види спорту та високою ціною на навчання ним. Для підвищення рівню спорту слід створювати великі спорткомплекси для яких не вистачає місця. Більш раціонально використовувати приміщення допоможе багатофункціональне

його використання.

У кожному випадку доцільність використання багатофункціональних спорткомплексів буде залежати від співвідношення переваг та недоліків, які будуть розглядатися по різному у кожному випадку. Загальні пункти цих показників, що відносяться до усіх спорткомплексів можна виділити окремо.

Таблиця 1

Переваги та недоліки багатофункціональних спорткомплексів

	Переваги багатофункціональних спорткомплексів	Недоліки багатофункціональних спорткомплексів
1	Максимально ефективно використання земельної ділянки під будівництво.	Складності під час проектування, зонування та виконання проекту.
2	Економія ресурсів.	Не правильна концепція та зонування можуть створити проблеми між різними функціями
3	Будівництво багатофункціональних приміщень створюють можливість для багаторазового використання, перетворюючи старі приміщення на нові.	Можуть бути заборони зі сторони закону: зонування та будівничі кодекси.
4	Декілька функцій в одному комплексі можуть слугувати причиною для більшої кількості відвідування цільовою аудиторією.	Більш дорога експлуатація та використання.
5	Правильно скомбіновані функції можуть забезпечувати взаємодоповнюваність потоків відвідувачів.	Складності під час підтримання приміщення у належному вигляді.
6	Під час конкуренції на ринку багатофункціональність стає додатковою перевагою.	

По спрямуванню спортивні будівлі можна розділити на такі типи:

1. Спортивно-оглядові
2. Спортивно-демонстраційні
3. Навчально-тренувальні
4. Фізкультурно-оздоровчі

Кожен з цих типів має свої особливості для будувannya. На приклад, спортивно-оглядовий комплекс є найрізноплановим. Він використовується для проведення змагань, організації концертів, виставок, пресс-конференцій. Така багатофункціональність відображається на розмірах споруди та на внутрішній організації зонування приміщень. Обов'язковим елементом для комплексу такого типу є трибуни для глядачів, корти, приміщення для персоналу, роздягальні, душові кабінки та ін. Спортивно-демонстраційні та спортивно-оглядові споруди рекомендується проектувати універсальними – з ареною, яка б трансформувалась для проведення змагань по декільком видам спорту або декільком видам культурно-оглядових або масових подій.

Об'єкти третього та четвертого типу мають не на стільки розвинену інфраструктуру, тому що виступають комплексами вузького призначення. Навчально-тренувальні споруди призначені для проведення навчальних занять та тренувань. До них відносять спортивні бази загальноосвітніх шкіл, навчально-тренувальні центри підготовки спортсменів.

Фізкультурно-оздоровчі споруди використовуються для проведення фізкультурно-оздоровчих робіт та активного відпочинку населення. Тут мають бути тренажерні зали, басейни, льодові стадіони, баскетбольні, футбольні та волейбольні зали.

За призначенням спортивні споруди поділяються на майданчики для конкретного виду спорту (каток, басейн, тренажерний зал) та комплексні (багатозальний спортивний комплекс, стадіон, палац спорту).

За типом будівництва споруди для спорту існує дві основні групи: плоскісні та криті [1]. У критих спорудах проводять змагання та навчально-тренувальні заняття під дахом, а у плоскісних під відкритим небом.

Розглянувши класифікації спорткомплексів за різними критеріями можна зробити висновок, що можна створювати багатофункціональні зали в середині комплексів, беручи за основу внутрішню структуру приміщень та залів. З іншого боку можна поєднувати за типами споруд, беручи за основний фактор глобальне призначення стадіону або спорткомплексу, тобто створювати трансформуючі комплекси з більшим обсягом можливих змін.

Для створення багатофункціонального спорткомплексу слід враховувати усі типи споруд комплексів. Для цього можуть бути поєднані види спорту, які мають однакові вимоги для проведення занять. На приклад, баскетбол, волейбол, футбол та гандбол давно вже поєднані в одному залі, а на приклад теніс, фітнес та танцювальний спорт можна спроектувати в одному приміщенні завдяки його невеликим модифікаціям, що збільшить синергетичну функцію приміщення та позбавить від побудови додаткових залів. Таким чином можна поєднати досить різні види спорту. Мінімально змінювати приміщення можна за допомогою трансформації, вбудованих

конструкцій у стіни, стелі та підлогу. Такий спосіб функціонального зонування давно вже використовується в житловому та офісному просторі, при цьому економлячи місце і зберігаючи функціональне призначення приміщення.

Таблиця 2

Типи будівництва споруд для спорту

	Плоскісні спортивні споруди	Криті спортивні споруди
1	 <p>Стадіон в Йохансбурзі</p>	 <p>Олімпійський стадіон у Монреалі</p>
2	 <p>"Маракана", Ріо-де-Жанейро</p>	 <p>Спортивний комплекс Йойогі</p>
3	 <p>Олімпійський спорткомплекс у Шеньяні</p>	 <p>Малий спортивний зал у Римі</p>

4	 <p>"Динамо" (Бухарест, "Динамо")</p>	 <p>Велотрек в Крилатському</p>
5	 <p>Olympiastadion, Мюнхен</p>	 <p>Палац спорту в Катовицях</p>

Під час проектування такого багатофункціонального спорткомплексу слід враховувати фактори, які будуть впливати на поєднання різних видів спорту в одному приміщенні. Такими факторами виступають:

1. Освітлення.
2. Конденціювання.
3. Опалення.
4. Покриття стін та підлоги.
5. Кількість місця для конкретного виду спорту.
6. Розміщення залу відносно поверховості будинку.
7. Кількість відвідувачів.

При врахуванні усіх факторів отримаємо правильно функціонуючий спортивний комплекс, який міститиме усі необхідні зони, виконуватиме задані функції та буде поєднувати різні види спорту. Для ринку спортивних споруджень це досить вигідно, бо саме зараз, за оцінками експертів, темпи росту українського ринку складає 40-50% [2]. Ще одним фактором на рахунок розвитку спорткомплексів є те, що більшість споруд, які побудовані для проведення змагань міжнародного та національного масштабу, використовуються не тільки за призначенням, а також для проведення подій, на яких присутня велика кількість людей.

Висновки. Для створення багатофункціональних спорткомплексів необхідно враховувати усі фактори, які можуть впливати на організаційний простір, зонування та проектування всередині та зовні будівлі. Слід використовувати комплексний підхід для дослідження та співставлення різних видів спорту, враховувати доцільність та актуальність пропозиції їх саме в Україні.

Перспективи подальших досліджень. Планується розглянути трансформації приміщень у багатофункціональному спорткомплексі.

Список використаних джерел

1. Белоносов С.А. Архитектурное формирование перспективных многофункциональных спортивных комплексов / 2009. 165с.
2. Машинский В. А. Физкультурно спортивные центры / В. А. Машинский-М.: Стройиздат, 1989. – 219с.
3. 200 проектов строительства спортивных объектов России. Проекты 2010-2013 годов 2010. – 134с.

Аннотация

В статье рассматриваются проблемы проектирования и реализации многофункционального спортивного комплекса в мегаполисе. Возможные преимущества и недостатки таких помещений, факторы влияющие на сочетание видов спорта. Рассматриваются существующие типы и виды спорткомплексов, их назначение и возможность сочетания в многофункциональном спорткомплексе.

Ключевые слова: Спорткомплекс, типы спортивных сооружений, многофункционален, трансформация.

Annotation

The article discusses the problem of designing and implementing a multi-sports complex in the metropolis. Possible advantages and disadvantages of such premises, factors that affect the mix of sports. Existing types and types of shopping centers, their destination and the possibility of combining multi-sports complex.

Keywords: multi-sports complex, types of sporting building, is multifunction, transformation.